

Завуч: *Аманжол*

Исмаилова Н.

Х.Жэлибаев атындагы мектеп-лицейи

USAID

**“Окуу керемет”
“Изилдөө долбоору”**

Тема: “Калпак”

*мугалим: Узақова Ж.К.
4 “А” класс*

Окуу керемет

“Изилдөө долбоору”

Тема: Калпак

Максаты: Калпак жөнүндө кеңири маалымат.

Калпактын түзүлүшү. Жаш

курактарыны жараша кийилиши.

Калпактын өңдөрүнө карай бөлүнүшү.

Калпактын оюлары жана маанилери.

Калпактын бычылышы жана тигилиши.

Калпакты өңү түсү боюнча ажыратуу

Кыргыз элт баласы бойго жете
электе кыюуусу жашыл калпак
кийгизишкен. Ал баланын жетилип
келе жаткандыгын туюндурат.



Айрым оюулардын аталыштары



Тоо теке



Күн нуру



Кумайык



Көөкөр



Карга тырмак



Карганын буту



Жолборс



Жарганат



Жалын



Ит куйрук



Бүркүт



Булут



Бугу мүйүз



Бугу



Балык



Аркар

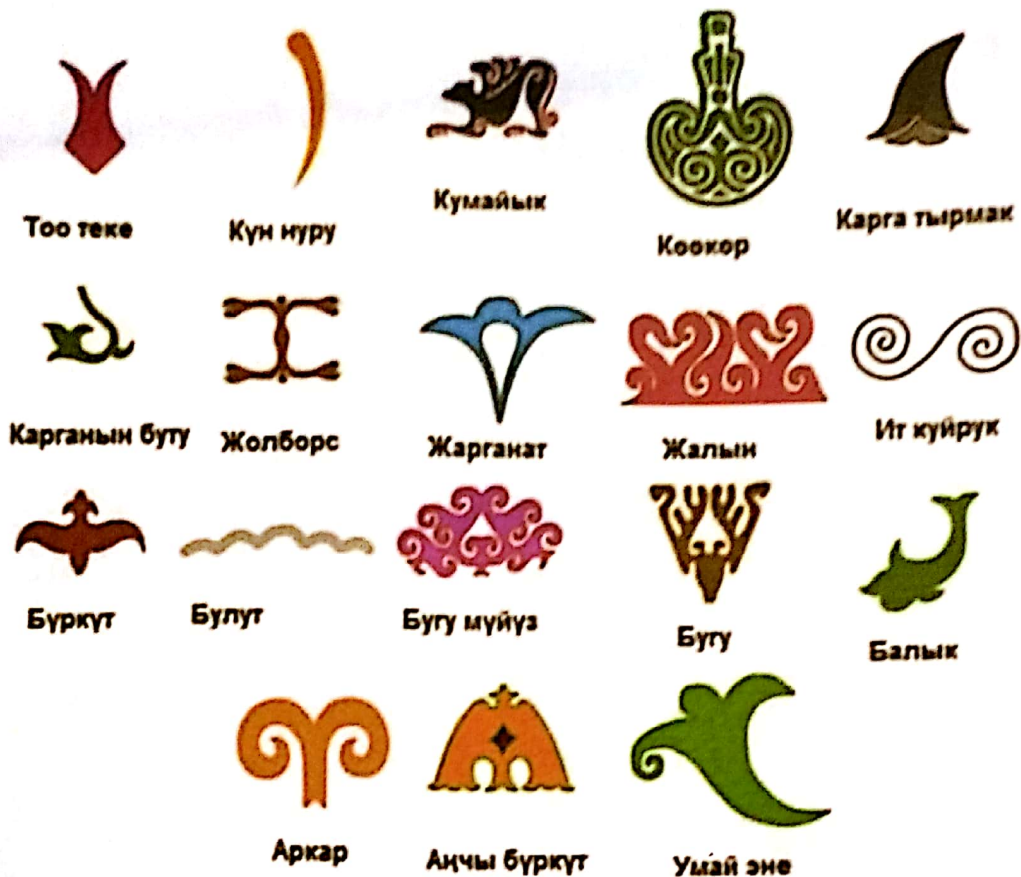


Аңчы бүркүт



Умай эне

Айрым оюулардын аталыштары



Калпак жөнүндө

Кыргыз калпагы, бир жагынан турмуш-жашоого ыңгайлуу, аптада күндөн, ызгаарда сууктан сактаган, женил, ошол эле убакта олуттуу, салмагы оор эмес баш кийим.

Калпактын түзүлүшү кандай

Калапак бири-бирине дал келген төрт талаадан турат. Ал илгерки замандагы адам башаты жер, аба, суу, отту туюндурат деп **Башына кайтуу** бар. Эгер андай болсо калпактагы 4

Оюмдардын мааниси

Жаш балага колдоп, жандап жүрсүн
деген мааниде умай эне, жаман
коздон сактасын деп карганын
тырмагын, акыл-ою таза болсун деп
булак жана башка ушул сыяктуу
оюм менен калпагын
коркомдошкон. Ушуга байланыштуу
оюмдардын аталыштары ага
жараша болгон.



Балык



Умай Эне



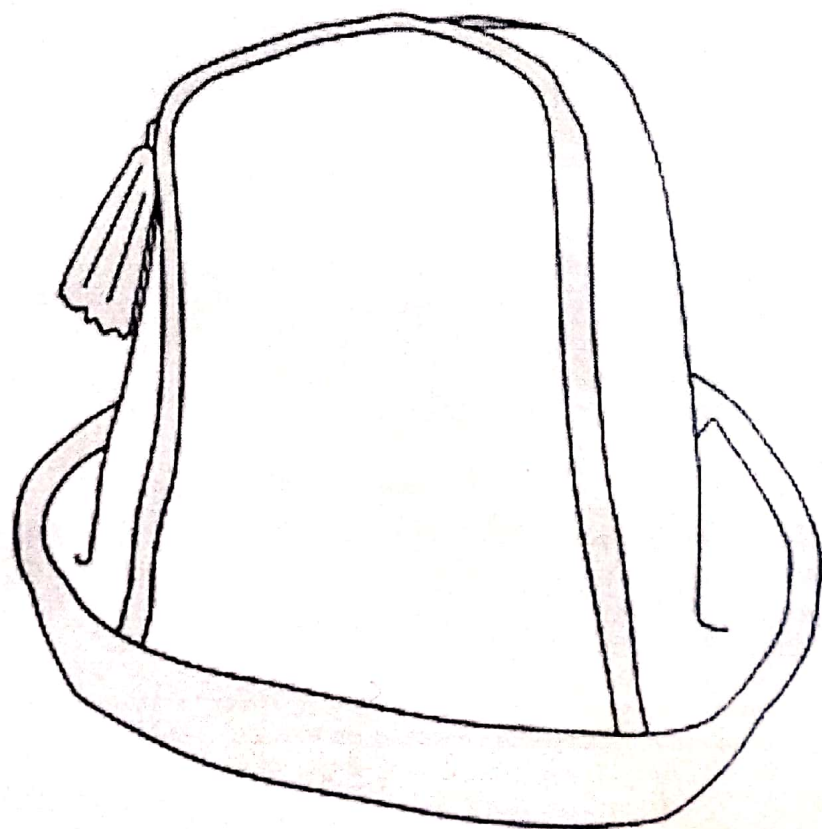
**Карганын
тырмагы**



Бойго жеткенде кыюуусу кызыл түстүү калпакка кийгизип, андай баш кийим кийген жигит кыз жандоого, омурлук жар байкоого акылуу эле. Мурда кыштакка кыюуусу кызыл калпак кийип келген жигитти "аа бойдок экен" же "жар издеп жургон экен" деп билишкен.



Эр-жигиттин кадыры которулуп,
калк башында турууга кучу жетсе,
мындай жигит ак калпак кийген.
Калпагына карап, жигитти төргө
карай өткөрүп, кээде эт тартканда,
тааныбаган адамдарга баш
кийимине жараша устукан тарткан.
Ак калпакты айкол, калыс,
адилеттуу, акылман адамдар
кийишкен.



Эр-жигит кыз алып, турмуш улаганда, үйлу-жайлу болгондо кыюуусу кара калпак башынан тушкон эмес. Андай калпакты мурда кыз жак даярдап, күйөө балага беришкен. Кара кыюуулуу калпак эр-жигиттин үй-булосу бар, кара менен ак аралашкан турмушта жашап жатканын билдирген. Кырсык болуп, омурлук жары жашоодон отуп кетсе, эри кара кийиз калпак кийген.



Манаптар, айыл башы, деги эле
бийликте турган адамдар жонокой
элден айырмаланып, төбөсү
шуншуйган калпак кийген. Мындай
калпактар кийинчирээк Бакай
калпак атка конду.

